

Memo

Aan : Gemeenteraad
Van : College B&W
CC : MT, Leonie Sennef, Berdiny Cornielje
Ons kenmerk : 21int00903
Datum : 24 februari 2021
Betreft : Uitkomsten spoor 2a: actuele omvang begrotingstekort

Inleiding

In dit memo zijn de uitkomsten uit de werkzaamheden door de ambtelijke organisatie opgenomen in het kader van het bepalen van de actuele omvang van het begrotingstekort, uitgaande van alle verwachte baten en lasten. Wij geven hiermee inzicht in de huidige stand van spoor 2a conform de in december door het college vastgestelde bestuurlijke aanpak.

Bespreekpunten in raadsbijeenkomst 2 maart 2021

De volgende onderwerpen worden ter bespreking met de raad gedeeld:

- De actuele omvang van het begrotingstekort
- De risico's die in dit stadium buiten de opgave voor spoor 2b blijven
- De uitgangspunten voor het bepalen van de omvang van het tekort
- Doorkijk naar spoor 2b: toetsingskader

Het overzicht met wettelijke en niet-wettelijke taken én met beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare budgetten is met de uitnodiging van de raadsavond al aan u verstrekt.

1. Resultaten spoor 2a: actuele omvang begrotingstekort

Onderstaand een overzicht met de aangepaste opgave na spoor 2a. Hierin zijn tevens de aanpassingen zoals aangedragen door de provincie opgenomen en de effecten van de september circulaire (raad januari 2021).

(bedragen x € 1.000)		2022	2023	2024	2025
Meerjarenraming uit de begroting 2021 en 2025*		-1.358	-1.957	-3.618	-3.618
1 Aanpassing provincie: raming verkiezingen		-50	-59	-40	-50
2 Septemercirculaire		727	-39	-102	-76
Aangepast saldo inclusief besloten aanpassingen		-681	-2.055	-3.760	-3.744
3 Spoor 2a: aanpassing van de jaarlijkse budgetten		-886	62	0	35
4 Spoor 2a: Nieuwe wetgeving		-41	-41	-41	-41
Actuele stand exclusief planmatig ramen		-1.608	-2.034	-3.801	-3.750
5 Spoor 2a: Voorlopige inschatting Planmatig ramen		PM	PM	PM	PM

In de begroting voor 2021 hanteren we de inflatiemethodiek van constante prijzen. Hier boven is in de meerjarenraming van de begroting dit uitgangspunt ook gehanteerd. Als de begroting met de oude systematiek van de prijsinflatie zou worden opgesteld, dan dalen de begrotingssaldi met onderstaande bedragen (zie ook toelichting in dit memo mbt amendement).

Amendement: financieel effect aanpassen inflatiemethodiek	875	943	286	286
--	------------	------------	------------	------------

Toelichting op de aanpassingen van de provincie en meicirculaire

Raming verkiezingen

De lasten in verband met de verkiezingen werden als incidenteel geraamd. Volgens de provincie moet dit structureel zijn.

Afschrijving gemeentehuis

De provincie heeft ingestemd met het aanpassen van de afschrijvingstermijn van het gemeentehuis omdat de accountant zich hierin kan vinden. De accountant vraagt hiervoor aanvullende besluitvorming door de raad. Dit voorstel zal binnenkort aan de raad worden voorgelegd.

Inzet bestemmingsreserve SD

De provincie heeft ingestemd met de inzet van incidentele middelen voor het sociale domein tot met 2023 als dekking voor structurele tekorten in het sociale domein (€ 2.465.000 voor 2022 en € 1.965.000 voor 2023).

Septemercirculaire

De effecten op de algemene uitkering uit de septemercirculaire zijn conform besluitvorming verwerkt in de meerjarenraming.

Jaarlijkse budgetten

De ambtelijke organisatie heeft alle budgetten beoordeeld die jaarlijks besteed worden. De overschotten en tekorten op basis van de historische gegevens, hebben tot een actualisatie van

de budgetten geleid. Daarnaast zijn alle bekende ontwikkelingen in de baten en lasten in de voorgestelde bijstelling opgenomen.

Dit is het resultaat van een ambtelijk beoordeling van de budgetten en deze zijn geactualiseerd. In spoor 2b beoordelen we of posten politiek-bestuurlijk acceptabel zijn. Deze kunnen in spoor 2b dus veranderen en dat komt dan in de voorgestelde maatregelen ook weer bij uw raad terug. Als bijlage bij dit memo ontvangt u een lijst van de actualisaties van de budgetten.

De belangrijkste bedragen zijn:

- Extra middelen jeugdhulp in het gemeentefonds (vanaf 2023 € 807.000 positief)
- Bestuurlijke samenwerking (vanaf 2022 € 78.000 negatief)
- Hogere bijdrage VGGM (2022 € 200.000 negatief, daarna € 269.000 negatief)
- Actualisatie van lasten ICT (vanaf 2022 € 361.000 negatief)
- Actualisatie nav aanbestedingen portikosten en verzekeringen; verwerking van hogere accountantskosten en bijdrage subsidiebureau. (vanaf 2022 € 234.000 negatief)
- Onderwijsachterstandenbeleid (vanaf 2022 € 110.000 positief)
- Collectieve ziektekostenverzekering ten behoeve van uitkeringsgerechtigden (vanaf 2022 € 125.000 positief)
- Regulier onderhoud sportvelden (vanaf 2022 € 70.000 negatief)

Nieuw Beleid/Wetgeving

Voor het actualiseren van het begrotingstekort zijn in het overzicht alleen de financiële gevolgen van de nieuwe wetgeving opgenomen voor zo ver nu bekend. In het overzicht zijn de financiële gevolgen omtrent informatiebeveiliging opgenomen (vanaf 2022 € 41.000). Een inschatting van de structurele gevolgen van de Omgevingswet wordt opgenomen in de kadernota.

Planmatig ramen

De lasten voor groot onderhoud van de kapitaalgoederen en voor de vervanging van investeringen die jaarlijks kunnen fluctueren worden tot op heden nog niet volledig geraamd in de meerjarenbegroting. Dat is echter verplicht op basis van het BBV. De provincie ziet er op toe dat we dit doen. Deze lasten werden tot nu toe van jaar tot jaar beoordeeld maar niet meerjarig gepland en financieel verwerkt.

Om al deze lasten volledig voor de hele begrotingsperiode in beeld te krijgen heeft de organisatie meer tijd nodig. Op basis van de eerste verkenning is inmiddels wel duidelijk geworden dat het hierbij zal gaan om een aanzienlijk bedrag.

Voor het meerjarig verwerken van de lasten van groot onderhoud en vervangingsinvesteringen zijn meerdere methodes mogelijk. Deze hebben geen gevolg voor de lasten in het totaal maar wel voor de spreiding over de jaren. Omdat we hier nog keuzes in kunnen maken, leggen we de alternatieve verwerkingsmethodes met hun financiële gevolgen voor aan de raad bij de ombuigingen.

Amendement: financieel effect aanpassen inflatiesystematiek

Bij de behandeling van de begroting 2021 werd amendement A 8 aangenomen. Op basis van dit amendement stemde de gemeenteraad in met de jaarschijf 2021 inclusief de daaronder liggende uitgangspunten en nam de raad kennis van de jaarschijven 2022 en verder.

Een van de uitgangspunten bij de begroting 2021 gaat over het ramen van inflatie. Dit uitgangspunt is voor 2021 aangepast van lopende naar constante prijzen. Ook voor de periode vanaf 2022 hanteren we het uitgangspunt van constante prijzen. Jaarlijks ramen we bij de Kadernota voor het aankomend jaar een bedrag voor inflatie op basis van de CBS-cijfers voor overheidsconsumptie. We beoordelen dan ook of we het volledige bedrag beschikbaar moeten stellen of dat we dat via bijvoorbeeld een taakstelling verlagen.

2. Risico's

In bovenstaand overzicht zijn alle bekende financiële gevolgen verwerkt. Er zijn nog een aantal onderwerpen die van invloed kunnen zijn op het begrotingssaldo.

Herverdeling gemeentefonds

De eerste voorlopige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds zijn bekend gemaakt. Deze hebben een negatief effect voor Overbetuwe dat oploopt tot € 1 miljoen in 2025. Er is veel weerstand tegen de uitkomsten en het is onzeker of de voorstelde verdeling doorgevoerd zal worden. De effecten worden opgenomen als de herverdeling definitief is vastgesteld.

Structurele gevolgen van Corona

De coronacrisis kan structurele financiële gevolgen hebben die niet door rijksmiddelen worden afgedekt. Conform de afspraken in het college is hier in spoor 2a nog geen rekening mee gehouden.

VGGM: verdeling huisvestingslasten op basis van nieuwe verdeelsleutel

Er wordt komend jaar gekeken naar herverdeling van de huisvestinglasten. Het nadelige effect voor Overbetuwe wordt geschat tussen de € 40.000 en € 100.000.

3. Uitgangspunten voor het bepalen van de omvang van het tekort

Om inzicht te geven in de totstandkoming van de cijfers, zijn onderstaand een aantal uitgangspunten opgenomen:

- Vervangingsinvesteringen, groot onderhoud en renovaties worden m.i.v. 2022 volledig en planmatig opgenomen in de meerjarenbegroting; dit betekent dat de nieuwe lasten beperkt blijven tot nieuw beleid (PNL's);
- Voor de vaststelling van deze cijfers is er van uitgegaan dat Nieuw Beleid 2022 beperkt blijft tot nieuwe wetgeving;
- Vanaf 2022 worden er in de begroting geen rechtstreekse onttrekkingen meer geraamd ten laste van het eigen vermogen. Alle baten en lasten worden in de programma's opgenomen;
- Voor de loon en prijsstijgingen 2022 gaan we er van uit dat deze volledig worden gecompenseerd in de meicirculaire 2021. De inflatie 2022 is dus niet verwerkt in bovenstaande cijfers;
- Lastenstijgingen die samenhangen met de kostendekkende tarieven worden daaruit gedekt.

4. Doorkijk naar spoor 2b: toetsingskader

In spoor 2b worden de ombuigingsvoorstellen opgesteld. Voor de behandeling in college en raad is een indeling in categorieën gemaakt en een toetsingskader geformuleerd. De categorieën zijn:

1. Quick wins
2. Bedrijfsvoering
3. Ambities
4. Lastenverzwaring

Naast de indeling in categorieën is een toetsingskader geformuleerd. Hierbij wordt per voorstel de impact op goed leven, goed werken en goed wonen aangegeven. Dat betekent dat voor elk voorstel een inschatting wordt gemaakt op een schaal van 0 tot 5 en deze wordt vertaald in een web-diagram. In de bijlagen zijn twee uitgewerkte voorbeelden opgenomen.